

Lasteaial on tore uudis: kõik rühmad said jõuludeks uued puidust laudad, toolid ja riulid! Suur tänu meeldiva kingituse eest Tõstamaa vallavalitsusele!

Lasteaial kauaoodatud jõulukink käes

TÄNA LEHES:

- Juhtkiri lk 2
- Teeme naisteklubi lk 2
- Vallavolikogust lk 3
- Vallavanema jõulumõtisklus lk 4-6
- Fotokonkursi tulemused lk 7
- Eakate jõulupidu lk 8-9
- Lasteaia lugu lk 10
- Teenindustest lk 11
- Vana pilt jutustab lk 12
- Tuleohutusest lk 13
- Kadrikarneval lk 14
- Kultuur lk 15

Vallavanema jõulumõtisklus 2006

Sõidan Tõstamaa poole, selja taga hommikune nõupidamine ja mõned asjatoimetused Pärnus. On kolmanda adventieelne aeg, klaasipuhastajad pühivad seenevihma, autotermomeeter näitab väljas üheksa kraadi sooja.

Kas metsas on tõesti seeni, mõtlen autot teeäärsele Lindi looduskaitseala puhkekohas peatades. Seeni pole, küll aga on kaitseala tutvustav stand, prügikast ja istepink.

Pikalt on räägitud selliste puhkekohtade vajadusest, kuid vahendeid pole jätkunud. Sel kevadel esitasime Piirkondade

konkurentsivõime programmile projekti "Puhkeobjektide tugiinfrastruktuur Tõstamaal", mis leidis rahastamist miljoni krooniga.

Projekti tegevustena korrastatakse järgmiseks suveks Lindi, Suti, Seppamaa, Ermistu ja Tõhela puhkekohad, paigaldatakse vaatetornid, valda tutvustavad kaart-infostendid ja väikevormid (lõkke- ja telkimisplats, käimla, prügikast, infostend, riietuskabiin, laud, ujumissild, palliplats, mänguväljak). Võimalikele probleemidele viitab Lindi puhkekohta tekkinud tühi koht

kevadel paigaldatud laua asemel. Selline vargus pole esimene ega ilmselt ka mitte viimane.

Puhkemajandusele mõeldes rõõmustab suvel Tõstamaa mõisas avatud I-punkt, kus töötasid kooliõpilased ning külastajate arv küündis kolme tuhandeni. Kooskäimist on alustanud turismiettevõtjate ümarlaud. Keskkonna Investeeringute Keskuse keskkonnateadlikkuse programmist saadud rahaga valmis eesti ja inglise keelne brošüür „Tõstamaa Vaatamisväärsused”.

Järgneb lk 4

JUHTKIRI

□ Laupäeval toimunud eakate peo ajal läksin kultuurimaja trepile, et sinna kogunenud meestega möödunud aastast juttu puhuda.

Kahju, et pooled meestest lasid kohe jalga, aga julgeim teatas, et Tuuled on väga mõttetu valla-leht ja tegemist on ilmselge raiskamisega. Imestas siiralt hävitava hinnangu üle ja pärisin põhjuste üle. Muidugi on igapäevael õigus oma arvamusele ja ma isegi ei kirjutaks sellest kui et mulle tundub, et üksjagu inimesi arvab asjadest samamoodi. Nimelt arvas ta, et Tuultes ilmutatakse eranditult häid lugusid ja kriitika jääb vallandamise hirmus avaldamata.

Kohe kindlasti ei ole ühtegi lugu kõrvale jäetud. Lugusid lehele kirjutavad ju meie valla inimesed ja nõnda sünnib ka lehe meelsus. Ei saa ütelda, et kriitikat üldse ei ole, aga arukad inimesed ei kuku lihtsalt lahmima vaid teavad tihti põhjusi miks asjad nii või teisiti toimivad. Härrasmees pahandas, et miks pole pidude ajal poliitsei platsis, miks kultuurimaja peod on joomapeod ja miks kultuurimaja trepp on katki.

Aga vastu küsiks: kus on kodanikualgatus, nende muredega oleks võinud ju ammugi vallavalitsusse pöörduda. Miks mitte panna patustanud noorukid rahvamaja treppi remontima, alati on vallas oodatud ideed ja dialoog lähendustele. Lihtsalt vingumine ei vii meid raasukenegi edasi. Mina ei saa eakate peo kohta küll kriitiliselt kirjutada ja jällegi tuleb üks hea aastalõpu lugu.

Heast ja halvast teateid ootama jäädes

Ülle Tamm

Esimese advendiküünla süütamine koos Tõstamaa laululastega.

Teeme naisteklubi

Järgnev jutt on neile naistele, kes põevad talvemasendust ja tahaks paar korda kuus kodust välja tulla.

Rääkinud Eve Kääriga, kes kutsuti hiljaeagu Tõhela naisteklubi vestlusringi, see mõte meil tekkiski. Sest paljud inimesed ei ole taidlejad, mälumängurid ega tervisesportlased.

Olen pisut internetis uurinud, mida teistes naisteklubi-

des tehakse. Martad tegelevad põhiliselt käsitööga, NaiRe's on esikohal poliitika.

Kumbki suund eriliselt ei vaimusta. Niisama koos käia, kohvi juua ja lobiseda ka ainult ei tahaks.

Meid Evega huvitaks näiteks ehete valmistamine, klaasimaal ja -vitraaž, portselanimaal, siiditrükk, lilleseade, kosmeetika, kokandus, fotokunst, kohtumine põnevate persoonidega...

Esialgu leiaks õpetajaid-ju-

hendajaid oma vallastki, hiljem suunduks kaugemale.

Tulgem kokku, kui suur jõulude ja aastavahetuse melu mööda saab, 10. jaanuaril 2007 a. kell 18 Tõstamaa lasteaeda. Igauks, kes tahaks naistekaga liituda, mõelgu pisut, mis võiks olla teie arvates klubi nimi, visioon ja mida põnevad koos edaspidi ette võtta.

Oodatud on kõik teotahelised ja aktiivsed naised.

Aita Lind

Kallis Tõstamaa valla elanik!

Teid kutsutud Tõstamaa muuseumi aväiritusele
26. detsembril kell 14 Tõstamaa Mõisas.

Esineb ansambel "Visapäisa",
etendub näitemäng "700 aastat elu Toastamaal"
ning tutvustatakse Tõstamaa muuseumi.

TOIMETUS

Toimetaja Ülle Tamm Tel. 505 5340 Küljendaja Pille Paalam,
Internet: www.parnumaa.ee/tostamaa/tt
Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Levi: Tõstamaa PMÜ kauplus, Seliste Jaani pood, Pootsi pood,
Tõhela pood ja raamatukogu, Tõstamaa bensiniijaam.
Trükikoda Hansaprint
Tiraaž: 570tk

Info vallavolikogu tegevusest

□ Tõstamaa vallavolikogu istung toimus 17.11.2006. a. Osales 8 volikogu liiget, puudus Alex Trope.

Päevakorras oli:

Vallavalitsuse info

Kuulati vallavanem Toomas Rõhu informatsiooni.

Tõstamaa aleviku kanalisatsiooni (hooldekodust keskalevikku) juurdeehituse projektille on eraldatud 3.3 miljonit krooni.

Lõpetatud on Tõhela kanalisatsiooni ehitus, korrastatud Seliste veesüsteemi, ümberehitatud ja remonditud on Tõstamaa aleviku veetrassi.

Ehitajate tee üleandmisest riigiteeks ja koolimaja teelõigu munitsipaliseerimine

Seoses Ehitajate tee ümberehitusega, mida finantseeritakse riigieelarvest, on vallavalitsusele Pärnu TREV-i poolt tehtud ettepanek, anda nimetatud teelõik üle riigiteeks. Koolimaja esine teelõik, mis praegu on riigimaantee, anda üle munitsipaalteeks.

Otsustati: korraldada teede üleandmine.

Raamatukogude kasutamise eeskirjad

Raamatukogude kasutamise eeskirja eelnõu algataja oli Tõhela raamatukogu. Eelnõu kiideti heaks ka Tõstamaa ja Pootsi raamatukogu poolt.

Otsustati: kehtestada raamatukogude kasutamise eeskirjad (määrus on avalikustatud

valla kodulehel www.tostamaa.ee).

Valla arengukava koostamisest

Kuulati vallavanema Toomas Rõhu informatsiooni.

Arengukava peaksid läbi arutama erinevad töörühmad (külaliikumine, kirik, seltsid jne.), järgmise aasta alguseks on vaja asi kokku võtta.

Manija sadama üleandmisest AS-le Saarte Liinid

Arutati läbi esitatud ettepanek Manija sadama üleandmiseks AS-le Saarte Liinid.

Praegu kuulub osa Manija sadamast Saarte Liinidele ja osa vallale. Manija sadama taastamine peale 2005. a. jaanuaritormi ja muud sadama ehituseks tehtud kulutused on kaetud riigieelarve vahenditest.

AS Saarte Liinid põhitegevuseks on sadamate haldamine, Eesti mandriosa ja Lääne-Eesti saarte vahelise laevaliikluse korraldamine, sadamate ehitamine ja remont ning oleks otstarbekas anda Manija sadama vallapoolne osa üle aktsiaseltsile Saarte Liinid, kes oleks pädevam sadama haldaja.

Otsustati: anda volitused vallavalitsusele Manija sadama üleandmisega seotud läbirääkimiste pidamiseks, kokkulepete sõlmimiseks ja toimingute tegemiseks

Kooli võimla ehitus, lasteaia ja hooldekodu

renoveerimine

Arutati Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi 10.11.2006. a. esitatud pakkumist keskkooli spordihoone ehitamiseks. Otsustati: võtta vastu Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi pakkumine, anda nõusolek Tõstamaa valla munitsipaalomandis oleva Tõstamaa staadioni maaüksuse koormamiseks hoonestusõigusega kuni kolmekümne kaheks aastaks, 6000 m² ulatuses.

Sõlmida Tõstamaa keskkooli õppehoone rekonstrueerimiseks Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsiga kinnistu hoonestusõigusega koormamise kokkulepe, ehitus- ja projekteerimistöde korraldamise kokkulepe ning üürileping.

Tõstamaa lasteaia renoveerimine jääks valla kanda.

Lasteaia ja hooldekodu osas otsust vastu ei võetud.

Maotoimingud

Arutati läbi esitatud avaldused:

■ Madis Peili avaldus Tõstamaa vallas, Värati külas Kadaka-Kuru katastriüksuse jagamiseks kaheks katastriüksuseks.

■ Margus Mätase avaldus Tõstamaa vallas, Ermistu külas, Karjamaa katastriüksuse jagamiseks kaheks katastriüksuseks,

■ Marina Alase avaldus Tõstamaa vallas, Kavaru külas Agaste kinnistu jagamiseks kaheks eraldi kinnistuks.

■ Riina Alase avaldus Tõstamaa vallas, Manija külas Kir-

si kinnistu jagamiseks kaheks eraldi kinnistuks.

■ Arteemi Eeriksoo avaldus Tõstamaa vallas, Kavaru külas Januse II katastriüksuse jagamiseks kaheks katastriüksuseks.

■ Jaan Surva ja AS Meris avaldus Tõstamaa vallas, Rammuka külas Riidamaa kinnistu jagamiseks.

■ Aime Põhako avaldus Tõstamaa vallas, Seliste külas Loigu kinnistu jagamiseks kaheks eraldi kinnistuks.

Otsustati: rahuldada esitatud avaldused ja võtta vastu otsused kinnistute jagamise kohta.

Vallavara võõrandamine

■ Arutati läbi Erika Tambre avaldus Tõhela kaupluse kinnistu ostmiseks hinnaga 195 000.- krooni.

Otsustati: anda nõusolek kinnistu otsustuskorras müügiks.

■ Rando Ranna avaldus Seliste Meierei ostuks hinnaga 450 000.- krooni.

Otsustati: müüa nimetatud hoone pakutud hinnaga.

Finantsküsimused

■ Arutati läbi vallavalitsuse taotlus 2007. a. arvelduskrediidi kasutamiseks.

Otsustati: anda luba vallavalitsusele arvelduskrediidi kasutamiseks.

■ Kuulati pearaamatupidaja Karin Randmäe informatsiooni lisaelarve kohta.

Otsustati: vastu võtta 2006. a. lisaelarve.

Tulevast aastast saab harrastuskalurite kalastuskaarte taotleda ka interneti teel

□ Keskkonnaminister allkirjastas määruse, mis kehtestab 2007. aasta harrastuskalapüügi kitsendused, kalapüügiõiguse tasu ja kalastuskaartide taotlemise korra.

Uus määrus lihtsustab harrastuskaluritele kalastuskaartide taotlemist. Keskkonnaministerium on välja töötanud kalastuskaartide taotlemise võimaluse kalanduse infosüsteemis, mille leiab Keskkonnaministeriumi kodulehelt või internetist aadressil <http://kala.envir.ee/>. Endiselt

on võimalik esitada taotlusi posti teel või viia taotlus vastava maakonna keskkonnateenistusse.

Keskkonnateenistustesse saab kalastuskaartide taotlusi esitada alates 2. jaanuarist. Elektrooniliselt ja posti teel saab taotlusi saata alates 1. jaanuarist 2007.

Määrus kinnitab ka 2007. aasta nakkevõrguga püügiõiguse tasu merel, mis on 100 krooni endise 75 krooni asemel. "Määrus sätestab kalavarude kaitseks piiran-

gud harrastuslikul kalapüügil nakkevõrgu, õngejada, harpuuni ja harpuunpüssi, kuuritsa, liiviga. Määrus reguleerib ka püüki lõhelistel jõgedel ja looduskaitsealadel," ütles Keskkonnaministeriumi kalavarude osakonna juhataja Ain Soome. Peipsi, Lämmi- ja Pihkva järvel on Eesti Vabariigi ja Vene Föderatsiooni vahelise kokkuleppe alusel lubatud harrastuslik kalapüük nakkevõrguga üksnes kevadperioodil 1. aprillist kuni 5. maini. "Kompen-

satsiooniks sügispüügihooja ärajäämise eest lisati kevadiseks harrastuspüügiks Peipsil, Lämmi- ja Pihkva järvel nii Ida-Virumaale, Jõgevamaale, Tartumaale, Põlvamaale kui ka Piirisaare alaliste elanikele täiendavalt 50 nakkevõrku," selgitas Soome.

Eraldi nakkevõrgu ja õngejadaga püügiks on kehtestatud järgmisel aastal piirarv ka Abruka saare ja Viisandi saare alalistele elanikele. Määrus jõustub 1. jaanuaril 2007. **TT**

Vallavanema jõulumõtisklus 2006

Algus lk 1

Kultuurkapitali toel anti Omar Volmeri käsikirja põhjal välja raamat „Tõstamaa kihelkonna ajaloo XIII-XX saj.” Selline turismialane tegevus on saanud võimalikuks tänu projektijuht Kristiina Lepiku töölevõtmisele.

Sõidan edasi ja telefon annab märku. Vallalehe toimetaja Ülle Tamm küsib, kas mäletan, et vallaleht ilmumas ja vallavanem on selles ikka aastalõpumõtiskluse teinud. Tuleb artikkel nädalavahetusel valmis kirjutada.

Jõuan Kõpu kirikuni. Keegi on puhtaks raiunud lookleva oja kalda ja kirikule avaneb ilus vaade. Huvitav, kaugel on Enn Ranna Kõpule kloostri rajamise plaanid?

Kui veel mõned aastad tagasi olid Kõpu põllud umbrohus, siis nüüd on enamus ilusti haritud ja väljal joosevad ringi hobused. Maria talu peremees-perenaine on pannud suurt rõhku heakorrale ning juba mitmendat korda võitsid nad valla heakorrakonkursil talude grupis esikoha.

Keeran Kavaru peale. Kunagine läbimatu tee korduva te parandustöödega on täiesti sõidetavaks muudetud. Tänavu talvel saamees Taivo Tambre ja töötute tehtud võsavõtmine aitab teel kuivada, vaja vaid hõõveldada ja kruusa juurde vedada.

Jõuan Elsa ja Uudo Ranna alati korras köögiviljataluni. Elsa on juba aastaid valitud külavanemaks. Möödunud aastal leidis rahastamist külaseltsi ja vallavalitsuse ühisprojekt „Kavaru paadisadamakülakeskus”. Ligi poolemiljonilise toetuse abil rajatakse paadisadam, korrastatakse paadikuur-kooskäämiskoht ja territoorium külaürituste korraldamiseks. Parajasti kaevab Margus Tuulmees sadamasüvendit.

Kihnu väina merepargi eestvedamisel on Kavarus käivitunud lihavesisekasvatuse ja seeläbi on saamas uut ilmet rannaniidud ja vaade merele. Rannaniitude hooldamise korraldamist võib pidada me-

reparigi õnnestunumaks tegevuseks. Tõstamaa, Kihnu ja Varbla valdades toimub see kokku mitmesajal hektaril.

Kavaru külailemet parandab mustkate ja ka aastaid jutuks olnud suur veeloik bussijaamas on Audru teemeeste poolt remondi käigus kaotatud.

Tagasi suurele teele ja jõuan Pootsi. Jõuluehetes särab RMK Pootsi jahimaja. Allee äärde jääb heakorrakonkursil eramute grupis võitnud Ruth ja Peeter Mäe kodu. Pootsi korterelamute juures meenutab tänavusi tegemisi kohati läbimatu Põlma tee korrastamine, lagunenenud pumbajaama lammutamine ning uue veesüsteemi ehitus. Üldse möödus aasta veevärkidega tegelemise tähe all. Nii

korrastati lisaks Pootsile Tõstamaa kortermajade vaheline veetrass, vee- ja kanalisatsioonisüsteem Seliste mitmekorteri-

Kui veel mõned aastad tagasi olid Kõpu põllud umbrohus, siis nüüd on enamus ilusti haritud ja väljal joosevad ringi hobused.

rilise elamu juures, ehitati uus kanalisatsioonilõik Tõhelas ja enne aastalõppu korrastatakse ka Värati pumbamajakatus.

Veel meenub Pootsi kortermaja juures pikk debatt ühe majaanikuga teemal, kes peab parandama maja välisukse. Lahendus on korteriühistu tööle hakkamine, raha kokkupanek ja töö tellimine. Kui linnades on see juba iseenesest mõistetav, siis meil alles käivitumas. Positiivsete näidetena on meil tuua ainult Nooruse 4 tegevus ja ka Nooruse 7 sai oma lagunenenud välisukse vahetatud. Ülejäänud korteriühistud on seni varjusurmas, kuid vajadus muutub majade amortiseerumisega üha suuremaks. Vald saab ühistute tegevusi toetada, kuid mitte nende eest tööd ära teha. Järgmisel aastal kavatseme pakkuda toetust ühele korteriühistule

välisseinte korrastamiseks-soojustamiseks, kes selleks ise kõige suuremat aktiivsust üles näitab.

Kuid tagasi Pootsi juurde. Kahjuks seisab kunagi palju vaidlusi põhjustanud suur mõisahoonet koos laudaga endiselt kasutuseta ja maad on harimata. Valitsejamajas, tänase nimega Pootsi keskus, töötab raamatukogu-internetipunkt. Rõõmsameelse tel vaibakojas naistel kipub ruumi nappima. Senine Kihnu Väina Merepargi juhataja Heikki Luhamaa asub tööle Pärnu-Viljandi looduskaitsekeskusesse, kuid töökoht jääb endiselt Pootsi majja ning põhitegevuseks endiselt rannaniitude hooldamise korraldamine. Kihnu Väina Merepargi juhataja leidmiseks korraldame konkursi, mõneti muutuvad ka tegevuse eesmärgid. Peamisteks tegevussuundadeks jäävad loodus-, keskkonna- ja säästva arengualase hariduse ja harituse edendamine, piirkonnale vajalike "inimene ja keskkond" projektide algatamine ja teostamine, valdade keskkonna- ja ökoalane ühistegevus ja

Kahjuks seisab kunagi palju vaidlusi põhjustanud suur Pootsi mõisahoonet koos laudaga endiselt kasutuseta ja maad on harimata.

ühisprojektid, keskkonnaürituste korraldamine ja loodusturismikava teostamine.

Pootsi keskuse puhul olemasolevat kavandatud ka tegevust külalakeskuseks. See sõltub eeskätt kohalike inimeste endi aktiivsusest ja tegutsemissoovist. Nii mõnigi küla unistab sellisest kooskäimiskohast, kuid Pootsis on sellealane tegevus seni tagasihoidlik. Samas pole enamikul küladel ette näidata selliseid esindusüritusi nagu on perekond Ranna eestvedamisel toimuvad Pootsi laad ja soparallid.

Tänavu oli veel plaanis kor-

rastada Pootsi bussijaam, aga seoses endise sauna katuse sissekukkumisega korrastatakse see ning nüüd saavad sauna kasutada nii külaelanikud kui Pootsi majas peatujad.

Kaupluseni jõudes mõtlen Valdur Palitsale, kes oma väikebussiga aitab kaks korda nädalas kauplusse jõuda ka Manija inimestel. Samuti on ta kohaliku spordielu eestvedajaks. Tunnen rõõmu korrastatud Pootsi veski ja aastaid tühjana seisnud hoones tegutseva kiviraidetöökoja üle.

Pööran tänavu kruusakatteuunduse saanud Peerni-Kordoni teele. Tee äärde jääb alati energilise valla majandusjuhataja Elfi Vooli kodu, kes ikka ajanud ka kohaliku tee, veeärvavoolu ja elektrisüsteemi korrastamise, kalmistu, kiriku jne. asju ning korraldanud ühistegevust.

Peerni külas on realiseerumas valla üks esimesi kinnisvaraarendusprojekte ning kaks uut maja on peaaegu valmis. Näis kas ostjaid ka on, ütleb arendaja. Sellealane tegevus on vallas hoogustumas, sest tänavu on algatatud õige mitu kinnisvaraarenduslikku detailplaneeringut.

Enne Lao alla jõudmist jääb tee äärde räämas linnujaama hoone, mis kuulub Pärnumaa Loodusmälestiste Sihtasutusele. Mäletan ajaleheartikleid, kus kritiseeriti ka valda, et see ei loo võimalusi linnujaama tegevuseks ja põhjendati, kui vajalik see on. Täna on raha lõhn ilmselt liiga tugev ja linnujaam on müügis. Otsime võimalusi linnujaama merepargi haldusesse toomiseks.

Endises Lao kalatsehhi värvavas on inetud ja räämas karpmajad. Omanikele tuleb teha ettekirjutus hoonete ja ümbruse korrastamiseks. Ka Lao kauplus pole suutnud vastu seista turuseadustele ja täita tormiabi saamisest antud lubadust kauplus käigus hoida ning on suletud. Endine kalatsehhi seisab tühjana, küll on korrastatud kalavastutvõtupunkt. Ehk aitab toimunud omanikuvahetus siin elu edenemisele kaasa.

Munalaiusadamasarõõmutab äsjavalminud uus sadama-

hoone. Riigiaktsiaselts Saarte Liinid on sadama korrastamise kõvasti investeerinud. Tahame neile üle anda ka Manija sadama hooldamise.

Sadamast paistab Manija saar. Igapäevavahendust pidav liinipaad on küll korrastatud,

Kui suure osa Kihnu programmist saab Manija, sõltub eeskätt saareelanike endi tegutsemisaktiivsusest.

kuid moraalselt vananenud. Reisijateruum peaks olema tänapäevasem, mootorid tugevamad, manööverdamine parem ja kaubalaadimine mugavam. Oleme otsinud lahendusi ja selle aasta lõpus eraldati väikesaarte investeringute vahenditest miljon krooni, mis võimaldab välja kuulutada uue paadi ehitamise riigihanke.

Manija sadamas valmis tänavu uus kaasaegne paadikai. Eeloleval aastal korrastatakse väikesaarte vahenditest majapidamisteni viivad teed. Järgmisel aastal käivitub Seto programmi kõrval ka Kihnu programm, kus on vahendeid viis miljonit krooni. Kui suure osa saab sellest Manija, sõltub eeskätt saareelanike endi tegutsemisaktiivsusest. Lootust selleks annab hiljuti asjalikus õhkkonnas toimunud Manija üldkogu.

Seliste poole sõites katkestab mõtisklemise ootamatult teele hüppav kits. Rooli rabades löön käe ära, asjad lendavad istmetelt. Ohkan kergendatult, napilt läks. Kuidagi palju on viimasel ajal loomadega juhtunud liiklusõnnetustest kuulda. Sügisel tuhnisid metssead koguni Tõstamaa kalmistu segi, rääkimata õuedest. Kas jahimehed laisaks jäänud või on põhjus muus?

Selistes on ilusti korras ja värvitud külaseltsi hoole all olevad kaks bussijaama. Ehk ongi õige, et kohalikud ise panevad bussijaamade korrastamisele käe külge, siis osatak-

se neid rohkem hoida.

Aastaid räämas ja lagunenu Seliste meierei ostis kohalik noormees Rando Rand, kellel hoone korrastamise-kasutamiseks oma plaanid ja loodame, et need ka täituvad.

Seliste kirik vääriks valgustust. Kahjuks tekivad siis elektriprobleemid tagapool olevates majapidamistes. Seliste elektriprobleemide tagantorkimisega on aastaid tegeletud ja nüüd on need lahendust leidmas. Igatahes on uued liinid juba veetud.

Jaagu lillelaagrisse suunab kena vanker tee ääres. Tagapool asi enam nii ilus pole, sest vallateesse paigaldati Eesti Energia tellimusel maakaa- bel ja tee jäeti korrastamata. Kohalikud elanikud on õigustatult pahased ja vaieldakse, kes ja millal peaks tee korrastama. Igatahes ei väljasta vald enne liinide kasutusluba kui tee korras.

Kohalike elanike ja valla koostöös sai korrastatud Peetri lautri teeäär, kaevatud vee ärajuhtimiseks kraav ning tee on nüüd on tunduvalt parem. Idüllilist vaatepilti pakub rannaniidul sööv Heiki Klaasi suur lambakari.

Seliste küla ilmselt üheks olulisemaks kohaks on Kaie pood. Majaesine on jõulueh-

Sügisel tuhnisid metssead koguni Tõstamaa kalmistu segi, rääkimata õuedest. Kas jahimehed laisaks jäänud või on põhjus muus?

tes ja Kaie soovib vaid rohkem ostjaid.

Tõstamaa alevikku sisse sõites kõssitab teest pisut kaugemal endine aleviku saun. Platsi hoiamise uue tervisekeskuse tarvis, mida Tõstamaale kindlasti vaja ning mida pearearst Madis Veskimägi igati vääriks ja sellele sisu anda oskaks. Kümme aastat tagasi kahte korterisse rajatud tervisekeskus ei vasta enam täna-

päeva nõuetele. Selge on, et perearst ja vald omavahenditest uue ehitamist finantseerida ei jõua. Otsime võimalusi, ehk järgmisel aastal õnnestub EU rahast.

Pimedas on hästi näha, et Tõstamaal on vaja tänavavalgustuse laiendamist. Sadama tee kuni aleviku piirini, Mere tänav ots ja Metsa tänav on esimeses järjekorras, projekt on tellitud ja näis kui suure osa jaoks järgmisel aastal raha jätkub.

Tuli rauapoe akendes rõõmustab, sest ettevõtliku mehe Johannes Kasearu käes on pood taas käivitunud ning aia ja majapidamistarvete pärast ei pea enam linna sõitma.

Teeristi keskuse väljanägemine riivab silma. Ehk omanik uuel aastal kohendab seda.

Varbla suunas keerates läheb mõte lasteaiale, mis hädasti remonti vajaks. Oleme juba mitu aastat otsinud finantseeringuvõimalusi, esitatud on kaks mahukat projektaotlust, kuid kahjuks pole need rahastamist leidnud. Järgmisel aastal tahame kindlasti alustada ja aasta lõpul riigi lisaeelavest eraldatud pool miljonit krooni annab selleks kindlust. Tänavu lõpetasime lasteaiamajas asuva raamatukogu mõni aasta tagasi poolikuks jäänud remondi ja ka juuksur sai nii uhke ruumi, et nimetas selle kogu ni ilusalongiks.

Hooldekodu ümbrus ja maja näevad päris kenad välja,

Seliste elektri- probleemidega on aastaid tegeletud ja nüüd on uued liinid juba veetud.

kuid elutoad vajavad hädasti kohendamist. Käisime tänavu ka teisi hooldekodusid vaatamas ja sai selgeks, et investeeringute tasuvamaks muutmiseks on vaja kohtade arvu suurendada. Nii on tellitud 60 kohalise juurdeehituse projekt.

Varbla maantee äärseid

maju peaks rõõmustama, et aastaid kavandatud hooldekodu- puhastusseadet ühendav vee- ja kanalisatsioonit-rass läheb KIK-ilt projektiga saadud 3,3 miljoni toel tööse ja majapidamistel on võimalik liituda. Tahaksime jõuda ka teisele poole jõge Lootuse tänavani, kuid see lootus sõltub ehituse maksumusest.

Tõstamaa mõis särab tuledes. Tundub, et remonditud majas läheb ka hariduse kvaliteet üha paremaks. Ja miks ei peaks see nii olema, kui on olemas teotatellised õpetajad-õpilased? Samas on kindlasti reserve, et koolide pingereas kõrgemale jõuda.

Pärnumaa spordiobjektide arengukavas on Tõstamaa võimla ja kultuuriministeeriumist tulemas toetus 9,5 miljonit krooni, kuigi aeg pole päris selge. Praegu käivad läbirääkimised Riigi Kinnisvara AS-iga ja kui need kulgevad positiivselt, võib 2008. aasta lõpus toimuda võimla avamine.

KIK-i projekti toel on valmimas mõisapargi projekt. Kavandatud on muuta park aktiivselt kasutatavaks puhke- ja sportimiskohaks. Tegevused on mahukad ja ilmselt võtab projekti realiseerumine aastaid. Kavatsime tegutseda vastavalt võimalustele ja võsaraiumise-risukoristusega on juba alustatud.

Palju on räägitud ka kohaliku muuseumi vajadusest. Lootused on mõni aeg tagasi töölevõetud Liina Kääri peal ja ootan huviga jõuluagset muuseumi aväiritust.

Norra abiprogrammi esitasime mõisa tagatallidesse tööõpetusklasside-käsitöökodade rajamise projekti, kuid toetuslootus on väike, sest programmi maht ületati taotlustega kümnekordselt.

Järgmisel aastal on teedevalitsusel kavas likvideerida pidev liiklusohklik olukord. Tõstamaa mõisas juhtida liiklus riigiteeks muudetava Ehitajate tee kaudu mõisast mööda. Tee äärde tuleb haljasribaga eraldatud kõnnitee ja jalgteevalgustus.

Kui mõned aastad tagasi rääkisime Tõstamaa tehnokülast tagasihoidlikult ja mitte

kuigi veendunult, siis täna tegutsevad seal ettevõtjad

Tõstamaa mõis särab tuledes. Tundub, et remonditud majas läheb ka hariduse kvaliteet üha paremaks.

ja juba kerge ruumipuudus võimaldavad tehnokülast rääkida veendunult. On aja küsimus, mil võetakse kasutusse ka endine suurfarm.

Tõhela tee on teedevalitsus Alu karjääri kruusa abil oluliselt sõidetavamaks muutnud. Tee äärde jääv Ermistu kamping on kalapüüdjate meelispaigaks. Teiselt poolt paistab teele ära Sooselja talu uus viljakuivati.

Koostöös Miidode perega on korrastatud Ermistu järve äärne puhkekoht rannavolleplatsi, pinkide, lõkkekoha ja ujumissillaga. Võsast on välja raiutud endine vallamaja-mõisahoon.

Tee äärde jääb Juurikute kodu, mille katus sel suvel ilmselt jaanuaritormi järelmõjuna pealt lagunes. Kaheteistlapselist peret tuli toetada ja valla tellimisel pandi majale uus katus peale.

Tõhela küläle annab teise ilme mustkattedega tee. Ka elanikud on sopa kadumisest innustust saanud ja majapidamisi korrastanud. Järgmisel aastal lähevad müüki küla teeäärset pilti risustavad Atka ja Tolli-Mardi maja.

Heaks näiteks, kus valla on õnnestunud ettevõtlust toetada, on Tõhela kauplus. Pärast kaupluse pikka kinniolekut ja ostusoovijate puudumist ostis kauplusehoone vald. Leidsime ka tubli kauplusepidaja. Nüüd on ettevõtja ennast sisse töötanud ja valmis kauplust ära ostama. Vald saab raha tagasi ja töötav kauplus näitab, et kogu asjaajamine polnud asjata.

Tõhela rahvamaja ümber on näha külaseltsi tegevuse tulemusi – mänguväljak, liumägi, laululava. Pean Tõhela külaseltsi tegevust pea-aegu

ideaalilähedaseks.

Tõhela töökoja hoovis on näha üha vähem vana ja üha rohkem uut tehnikat. Suurfarm muutub üha kaasaegsemaks. Ka talunik Andres Kalbach on aasta lõpuks valmis saanud uue lauda.

Tagasi Tõstamaale tulen Alu kaudu. Kaevandamisloa saamisel tahame tuleval aastal kaevandada vees olevat kruusakihti ja siis selle karjääriosa puhkekohtaks rekultiveerida. Kavandatud kruusapurustamine võimaldab järgmisel aastal oluliselt remontida vallateid.

Veel põikan läbi Kastnast. Suuremaks tegevuseks siin oli möödunud aastal teede korrastamine. Margus Rebane korrastab endisi Kastna mõisa hooneid ja Omar Volmeri rajatud arboretumit, Riho Väli edendab turismi, Aivar Vene metsandustalu annab tööd paarikümnele inimesele. Hulgaliselt on korrastatud suvemaju. Kahjuks seisab töökoda ikka lagunenuks tee ääres. Kastna kirikul on küll katus peal, kuid hoone vajaks edasist korrastamist.

Vallamaja jõuan juba peale tööpäeva lõppu. Ringsõidu eesmärgiks olnud teede ülevaatus on tehtud ja mitu lehte järgmisel aastal tegemist vajavat kirja pandud.

Lehetoimetaja helistab jälle. Istudes vaikselt vallamajas

Kindlasti olid igal vallaelanikul mööduval aastal oma kordaminekud ja uueks aastaks on oma plaanid.

ja mõeldes, millest kirjutada, panen ringsõidul nähtu ja mõeldu kirja.

Kindlasti olid igal vallaelanikul mööduval aastal oma kordaminekud ja uueks aastaks on oma plaanid. Soovin kõigile rahulikku jõuluaga ja pealehakkamist, positiivsust ning soovide täitumist uuel aastal.

Toomas Rõhu
vallavanem

Elu tuleb ikka mõnuga võtta. Foto: Madis Martson

Millest jutustab pilt, tehtud aastal 2006?

Tõstamaa on põnev kant! Lisaks oma silmale, vallainimeste tegudele, külajuttudele, ajalehele, räägivad sellest ka rohked fotod. Fotokonkursi fotod.

Tõstamaa valda jälgisid läbi aasta fotokaga Eve Käär, Janely Kuuskler, Vally Selberg, Madis Martson, Katrin Tõnisson, meeskond Priit Meos ja Taavi Tõnisson.

Pilte on kõigest - kes nägi mehi sadamas askeldamas, kes lindu kalastamas, kes rebast metsaservas, kes plikasid ujumas, kes last rannas, kes kaunist kõrt heinapõllu sees.

Millest räägivad teise voo pildid? Ikka samadest väärtustest, inimesed, loodus ja loomad. Tõstamaa vald talv ja kevad, konkursi esimesest voorust oli juttu ajalehe augusti numbris. Aga aasta teine pool?

Pilte saatsid arvustamiseks ja avalikustamiseks Eve Käär, Janely Kuuskler, Madis

Martson, Katrin Tõnisson, meeskond Priit Meos ja Taavi Tõnisson.

Tulemused!

I koht Madis Martson oma fotodega valla inimestest.

II koht Eve Käär fotoga tuletõrjujast.

III koht Priit Meos ja Taavi Tõnisson, fotolavastuste eest.

Kus pilte näha saab?

Järgmise aasta alguses Tõstamaa rahvamajas ikka näitusel! Anname täpsemat infot vast jaanuari ajalehe numbris.

Mis piltidega edasi saab?

Kõige parimad fotod kingitakse raamituna tagasi pildi autoritele. Näituse fotod ja suurem valik parimatest fotodest jäävad fotokonkursi albumisse kõigile vaatamiseks. Mõni pilt on ka valla interneti koduleheküljel teksti illustreerimas.

Valla kodulehekülge www.tostamaa.ee tasub kindlasti vaadata, kellel on võimalus.

Pildigaleriis on palju pilte - Toomas Miti fotod koolielust, huvitavad on Alvar Nurme

Suti. Foto: Priit Meos ja Taavi Tõnisson

fotojäädvustused Ermistu-Lõuka külapäevast, vallavanema Toomas Rõhu ja Ülle Tamme vallapäevade pildid ning loomulikult on seal ka fotokonkursi pildid.

Mis edasi, millest võiks jutustada pilt aastal 2007?

Järgmiseks aastaks valisime välja teema - Minu koduküla või alevi inimesed ja nende tegemised. Ae, inimesed Tõhelast, Kavarust, Pootsist ja mujalt küladest. Külaseltsid! Jagage oma fotosid ka teistega!

Pildistage ja jäädvustage mitte ainult oma albumi jaoks vaid kogu valla elanikele ja valla järeltulevale põlvele oma pere ja küla inimesi, oma naabreid ning elage kaasa oma külas toimuvatele erinevatele toimetustele (koos fotoaparaadiga siis!).

Pilte (15 pilti ühe pildistaja kohta) ootame koos negatiividega või CD-l jaanipäevaks vallamajja.

Fotokonkursi korraldajate nimel

Raine Viitas

Mehed ja ahjud olgu pidu ajal kodus

Lilled oma lemmiklauljale.

Esimene tantsupaar Tõhelast.

Pootsi bussipeatuses pidusse mineku bussi oodanud Niksu Heldur ütles, et üks tavaline aasta on jälle mööda saamas aga pidus käib tema alati ja tantsutuure plaanib ka teha.

Seepeale vuras kohale buss Kavaru küla rahvaga, et riburadapidi üle valla rahvas eakate jõulupeole kohale sõidutada.

Rahumäe Helmi kostis, et ei ole mitmel aastal pidus käinud, aga nüüd tahaks ikka enne surma korra ära käia ja noorpõlve lemmikut Orumetsa kuulata.

84 aastane Ranna (Jannseni) Laine, keda peetakse ümbuskonna kuulsaks kuduajaks, ei jäta ka ühtegi pidu vahele. Mõlemad prouad arvasid, et hea rahulik pensionäri aasta on jälle seljataga.

Õige lõbusaks läks bussis siis kui Ranna Heino seltskonnaga liitus.

Salme Kasela, endine Seliste rahvamaja juhataja rõõmustas, et saab jälle rahva sekka. Viimasel ajal on ta palju esinemas saanud käia ja see on väga tore.

Heino ütles, et tahaks olla veelkord vallatu ja noor. Tänavu pani ta kodus kaks uut plekkkatust ning ehitas uue töökoja ja nii see elu läheb, arvab mees. 12. jaanuaril on 75-nda juubeli puhul suuremat pidu oodata ning kuld- ja hõbepulmade tähistamine tuleb ka ära korraldada.

Jüri Salk (85) otsustas koos naisega kah üle hulga aja peo kasuks. Ise ütles, et nii vanal inimesel on sellestki suur rõõm, et saab käia ja seisab püsti.

Marguse Ester ja Tohuri Iva ütlesid samuti et peol näeb oma suguseid vanemaid inimesi, sest elatakse selles eas ikka ainult päev korraga. Estril sündis tänavu kaks lapselapselast ja sai

Kui Heino bussi saabus, jagus tal head sõna igapähele. Otse loomulikult puistas ta katkematult lugusid oma autojuhi töö aegadest, kaugeimaks paigaks sõidul veoautoga oli Krimmi poolsaar. Muidugi teadis Heino iga tee äärde jääva maja kohta lugu pajatada ja mis seal imestada eks terve vald ole ka sugulasi täis. Kihnlased ja manijalased teavad teda kui julget jääteedel sõitjat. Lugematuid kordi on ta neile meretaha küttepuid ja muudki kraami vedanud.

pulmaski käidud ning heameel oli sellestki, et lapsed ja lapselapsed tihti külas käivad. Mees ei tahtnud kaasa tulla ja nii ütleski Ester, et mehed ja ahjud olgu ikka pidu aegas kodus.

Kogu sõidu vältel tutvustas Heino ümbruskonda nagu tõeline giid. Lõpuks jõudsidki kõik pidulised rahvamajja, kus praed ja salatid juba ootasid. Enne veel pidas vallavanem Rõhu pisukese kõne ja siis lasid 130 eakat söökidel hea maitsta.

Vello Orumetsa laul meelitas kiiresti esimesed tantsupaarid tantsule. Rand Milda arvates võiks järgmisel korral Virve Kõstri kutsuda ja pidusid võiks võimaluste korral tihedamalt olla. Silvi Tõhelast meenutas et oli töökas aasta, vanemas eas on juba iga aasta eriline, mis antud on.

Vello Väratist jälle kurtis et elu on suuremalt osalt üks murede lasu, rõõmu teeb kui lapsed helistavad. Saavutus oli seegi, et tänavu võitis ta kohtus valda kaks korda, aga koduvallaga kohtus käimine teeb teda kurvaks. Muidugi oli Vello heameel jõulupeost nagu ka paljudel teistel, kes nautisid seltskonda ja head muusikat. **TT**

Tõde maailma asjadest on alati selgunud suitsunurgas.

Et kojujääjates kadedust tekitada, teadke et pidulaul oli maitsvat seapraadi ja kanakoibi hapukapsa ja kartulitega, mitut sorti salatit, täidetud mune, singirulle, värsked aedvilju ja klaasike veini. Kohvikõrvaseks pakuti suurt mangotorti.

Jõulueelses lasteaias piiluvad lahk

Päkapikud käisid lasteaia laste tegemistele pilku heitmas. Lisaks lauludele ja tantsudele õpitakse näidendeid ja luuletusi. Jõulupidude aeg läheneb suure kiirusega. Vaja veel rühmatubasid kaunistada ja kingisoovid posti panna.

Kadripäeva eel käisid lapsed külas tädi Helgal, et vaadata tema hoole ja armastusega kogutud nukuperet. Nähtu vapustas meid kõiki.

Sajad nukud on saanud uue elu, riided, soengud, ehted. Helga palus kõigil oma mänguasju hoolega hoida, suurena on tore neid oma lastelegi näidata. Meie poolt jäi mälestuseks Kaidi tehtud paberinukk – vallatu punapäine nõiaplika.

Taaskord kohtusime kons-taablite Ingridi ja Signega. Vaatasime videot helkurist ja kuulasime õpetussõnu. Liikluses on pimedal ajal vaja väga ettevaatlik olla. Helkurita inimest märkab autojuht liiga hilja. Paljud lapsed tuuakse lasteaeda autodega. Väiksemad peavad istuma turvatoolis, suuremad tohivad olla tagaistmel, kuid turvarihm tuleb kindlasti kinni panna.

Vanemad on oma lastele suureks eeskujuks, lapsed panevad tähele, kui isa paneb turvarihma peale alles politseid märgates.

Lapsed värvisid ära suured paberist nukud. Nukku-dele kleebiti paremale poole põlve kõrgusele, mitsile, jalannõude kandadele, jope seljale helkurpaberistribasid. Mänguliselt ise läbi tehes jääb kõik paremini meelde.

Sügisel saatis firma "Ruuki" õpetajatele tasuta kuus helkurvesti, jalutamas käies leiavad need alati kasutamist. Kevadisel lastevanemate koosolekul soovib Ingrid Meltsas vestelda aga lapsevanematega.

Sel aastal käisime Pihlaka talu jõulumaal. Vastu tulnud päkapikud tutvustasid kõigepealt reegleid: ära mine vastu kirjut paela, võid saada särtsu, ära hirmuta loomi ja ära roni vanadele regedele-vankritele. Lapsed, kes reeglid

meelde jätsid, said kommi.

Loomadest meeldisid kõigile ponid, eesel ja tore väike kits. Puurides oli näha mitmesuguseid küülikuid, karjamaal jalutasid veised, lambad, kitsed. Loomad olid julged ja neid võis silitada. Laudas nägime nutriaid, kanu, kukkesid, kalkuneid, hanesid, parte, vutte, suurt siga ja minisigu. Igaüks püüdis valjuhäälselt meile teadustada, kes on siin kõige tähtsam.

Perenaine näitas, kuidas käsikivil jahu jahvatatakse ja kodus kangastelgedel vaipa, lapsed said ise samuti kõike proovida. Villa oli päris tore kraasida. Üuemajas sai põhus hullata, põhunukke valmistada ja võistelda. Onu Enn valas igale soovijale tinast õne.

Tore, et niimoodi tutvustati kõiki eestlaste jõulukombeid. Täname pererahvast lahke vastuvõtu eest! Loomulikult kutsuti meid kevadel tagasi.

11. detsembril külastasid lasteaialapsi päästekoer Nublu ja onu Mait. Lastele räägiti tuleohutusest ja sellest, kuidas käituda õnnetuse korral. Koos Nubluga tehti kõik näitlikult läbi: põrandal rullides kustutati mängult põlevaid riideid ja roomati suitsu

Vanemad on lastele suureks eeskujuks, lapsed panevad tähele, kui isa paneb turvarihma peale alles peale politseid märgates.

täis ruumist välja. Tuletasime koos meelde, et õnnetuse korral tuleb helistada numbril 112 ja rääkida, mis on juhtunud ning helistada oma vanematele.

Kõige kindlam on muidugi hoida tikud lastele kättesaamatus kohas, mitte jätta lapsi üksi koju küdeva ahju või pliidiga ning elektriliste majapidamisriistade ja teleriga tasuta samuti ettevaatlik

olla. Pliidil kõrbema või põlema läinud rasva ei tohi kustutada veega. Õige on kaanega katta, siis kustub tuli ära.

Jõulude ajal kujutavad endast suurt ohtu põlevad küünlad. Igas kodus võiks olla ka suitsuandur, mis on tuleohutuses odavaim elukindlustus.

Kõik lapsed said endale raamatu "Õnnetus ei hüia tules", mille väljaandmist on toetanud Eesti Haigekassa ja I Eesti Kindlustus. Suvise oksjoniga kogutud raha eest kingiti igale rühmale esmaabivahendite kapid koos väga rikkaliku sisuga.

Lasteaia õuel võisid soovijad tutvuda tuletõrjeautoga ning maiustada päästemeetmi kommidega. Täname Nublut ja Magnuse isa ning teisi tuletõrjujaid!

Soovime kõigile häid jõulupühi ja loodame, et järgmisel nädalal hakkavad Eestimaal tööle lumeveskid ja jõuab kohale tuisutaat koos oma seitsme pojaga.

Aita Lind
lasteaia juhataja

Õed Päkapihud

Mehed, naised, jõulud ja klienditeenindus

Enne kui ma oma seekordset kirjatükki alustan, tahan öelda, et ma ei ole kuri ja karvasjalgne feminist, kes kõiki mehi sigudikuks sõimab (kuigi mõni neist seda ikka on ka), vaid täiesti tavaline naissoost inimene, kes vahel meestest üldse aru ei saa ning kes tegelikult väärib aegajalt öela ussi nime.

Nagu juba loo pealkirigi ütleb, tuleb juttu jõuludest, klienditeenindusest ning meeste-naiste erinevusest.

Jõulud peaks olema üks eriline aeg koos täiesti oma-suguse jõulutundega ning sõbralikkusega kaasanimeste vastu. Kahjuks on aga jõulua-jast saanud üks kommertslik palagan, mis kestab novembri keskpaigast detsembri lõpuni ning ajab kõiki tigidaks.

Minu viimane kogemus jõuluhullusest oli ühes fototöökojas, kus soovisin lasta teha fotodest koopiaid ning suurendusi.

Töökojas juhutati mind lahkelt ühe mehe juurde, kes just fotode suurenduste ja iga-sugu koopiatega tegeleb. Ruumi sisenedes küsisin, kas ma räägin M-ga? Seepeale mühatas mees, kes seisis seljaga ukse poole, üle öla, et millega talle see au?

No mis seal ikka, rääkisin talle üldjoontes ära, mida soovin. Seepeale keeras mees end ümber, vahtis mind tige-da näoga ja urises hammas-te vahelt, et ei tea kust see aeg veel enne jõule võetama peaks, niigi palju tööd on!

Loomulikult ärritusin sel-lise vastuse peale, sest mi-nu jaoks on täiesti arusa-

matu miks mõned inimesed arvavad, et neil on ainsana maailmas palju tööd ja kõik teised on mõttetud „luuslan-gi lööjad”.

Uurisn siis sellesama „klienditeenindaja” käest, miks ta nii vihane on? Samuti mainisin, et kui ta ei jõua teha, siis palun öelgugi nii. Mina ju tõesti ei pea teadma kui palju neil parasjagu tööd on. Seepeale tõmbas mees na-tuke tagasi ja kuulas mu jutu lõpuni. Saime tööde osas kok-kuleppele.

Kuigi kogu vahejuhtum lõppes rahulikult, on mul siiani tunne, et klienditee-nindajatena on vahel naised tunduvalt paremad kliendi-teenindajad kui mehed. Võ-tame või näiteks Tõstamaa toidupoe müüjad, postkonto-ri või raamatukogu töötajad – sõbralikud, ei mühata iga küsimuse peale ning tõesti ai-tavad, kui abi küsida. Ja kõik nad on naised.

Siit võiksin teha järelduse, et naised on paremad teenin-dajad kui mehed, aga ma ei tee seda. Ja ei tee seda selle-pärast, et tegelikult olen koha-nud ka väga häid meessoost klienditeenindajad, kes ei vaa-ta mind „ülevaht alla” kui min-git suvalist blondi naist, kes ise ka ei tea, mis ta tahab.

Kogu loo kokkuvõte on lihtne: märka teisi inimesi jõulude ajal ja mõtle sellele, et tegelikult on kõigil kiire ja ilmselt kõrini sellest kommertslikust jõulude üledrama-tiseerimisest.

Kaunist ja sõbralikku jõu-luaega soovides,

Liina Käär

**ÄRA ANDA 16 ILUSAT SUURT
KÕRVITSAT**

**KÜSIDA AITA KÄEST
tel 449 6144 või 5393 9890**

Vana pilt jutustab

Ermistu karjamõisa sulastemaja, 1927. aastast Tõstamaa vallamaja.

Ermistu karjamõisa sulastemaja

□ Tõstamaa vallavalitsus vahetas asukohta 1927. aastal - kolis alevist Ermistu karjamõisa sulastemajja (foto), kus eelnevalt tehti siseruumides ametiasutusele vajalikke ümberhitusi.

Sulastemaja oli piirkonnas tähelepanuväärne täiskahekorraseline poolkelpkatusega (sindlikatus) esindusliku fassaadiga ehitis maantee ääres ja kuulus hoone taga asuvate loomalaudadega (ringtallid) ühte ansamblist.

Mõisa ajal käidud teisele korrusele õues olnud trepist hoone Tõhelapoolsest otsast. Kõik hooned olid muidugi kiviseintega (kasutatud oli ka Tõstamaa mõisa tõngi (telliselöövi) kive).

Kõige imetlusväärsemaks on selle hoonetekompleksi mäletajad pidanud vaatepiltili sulastemaja keskel asunud võlvialusest (millest ümberhituse käigus sai vallamaja peasissekäik maantee poolt). Sama võlvialune jäi ka vallavalitsuse ajal vahikäiguks (koridoriks) ja edasi läbi kõikide laudahoonete keskel asunud väravatega suletavatest võlvialustest (ka läbi laudahoone, millest hiljem sai Nurme (Karjeli) asundustalu elumaja

(praeguseks on see ainuke sellest ansamblist säilinud hoone). Nimetatud vaatepiltili käidud uudistamas kaugevaltki.

Maanteepoolt vaadates järgnes sulastemajale avar siseõu mõisa vihtlemissauna (palkhoone) ja kivisalvkaevuga (vinnaga "kooguga"). Edasi, paralleelselt sulastemajaga tuli järgmine laudahoone - koos karjaköögi, kuivati, aida ja veskiga (kõik ühe katuse all). Edasi ida suunas järgnes teine siseõu milles kividest ümbritsetud tiik (kariloomade jootmiskoht, öeldud "härjaauk", ilmselt allikatiik). Tiik veel praegugi olemas. Sellest tiigist on säilinud asundustalude asutamise aegadest imekaunis pidulik foto purjepaadiga (pilt tehtud endise mõisasulase esialgu talihoonetes elanud Lööbase pere külaliste puhul, taamal laudahoone väravatega). Seda siseõue ümbritsesid laudatallid. Asundustalude rajamise aegu peetud neis lautades mitmeid aastaid asunike kariloomi ja mitmed talusaajad elanud ka ise neis hoonetes ajal, mil ise oma taluhooneid ehitasid. Veel edasi järgnes laudahoone - sellest kaunist

Haruldane pilt Ermistu karjamõisa siseõuest 1920.aastate paiku purjepaadiga tiigil.

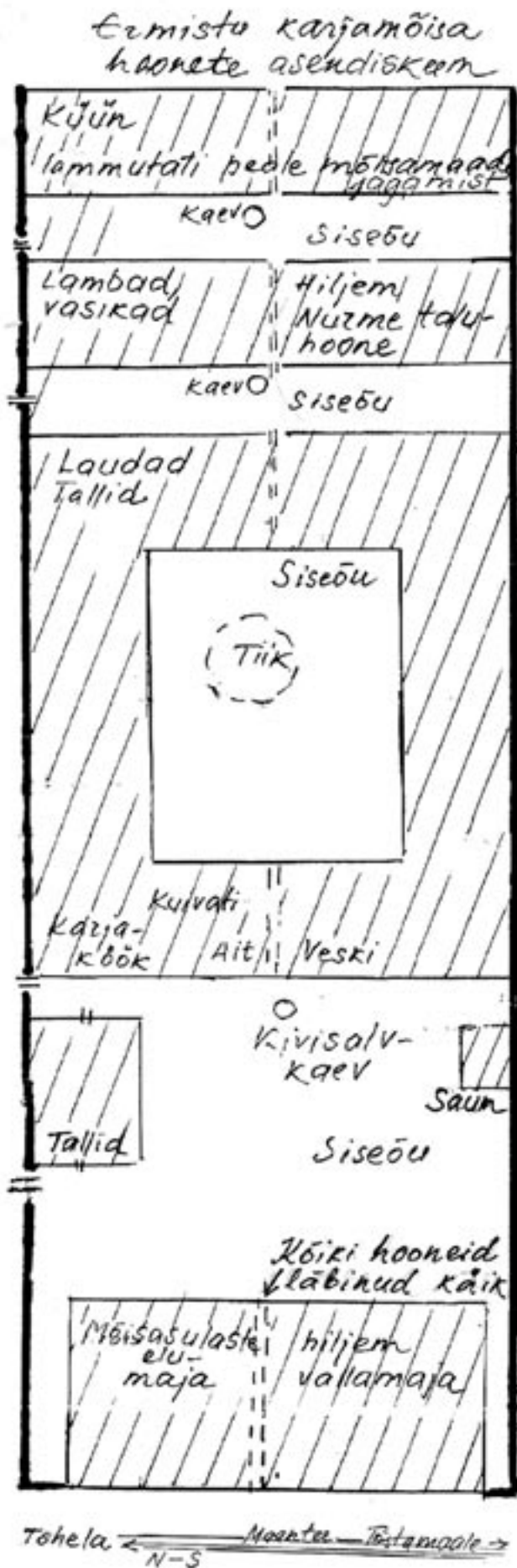
hoonetekompleksist - ainuke tänaseni säilinud hoone. Ja sellele omakorda järgnes viimane pikk hoone - mõisaküün (lisatud skeem annab üldpildi karjamõisa hooneteliigikaudsest paigutusest).

Hoonete skeem on koostatud põliselanike 1984-1985 jutustatu järgi ja täiendatud 2006 a. sügisel ning ühtib 1924. aastast säilinud visandiga (Paul Lukini välitööpäevikus). Kirjapandu eest olgu tänatud tuntud põllumees ja ühistegelane Herbert Martson (1910-1998, Pedaka küla Sooselja talu); mõisasulase, Vabadusristi kavaleri Jaan Vidriku (1896-1953) tütar Vilma Män-

niku (sünd. 1927, Vidrik), Maie Erikson (sünd. 1939, Ojamets) Tõstamaa vallavanema, Siberi põrgu läbi käinud Vassili Ojametsa (1894-1979) tütar, Eevi Reinup (sünd. 1939, Niine) Tõstamaa vallakirjutaja, sekretäri, (Siberi põrgus olnud Martin Niine (1903-1972)) tütar ning õed Juta Rähn (sünd. 1929, Karjel) ja Ellen Pirsi (sünd. 1934, Karjel) Ermistu karjamõisa ühest laudast taluhoone ja Nurme talu rajanud Andrus Karjeli (1891-1950) tütred.

Järgmine "Vana pilt jutustab" sulastemajast-vallamajahoone seest ja väljast.

Vaike Hang

Suured põlengud saavad alguse pisiasjadest

□ Jõulu-aeg toob inimeste elu elevust, sära ja kauneid hetki, kuid mitte ainult. Paraku juhtub ka jõulude ja aastavahtuse perioodil traagilisi tuleõnnetusi, kuna kasutatakse tavapärasest rohkem lahtist tuld ja inimeste tähelepanu on peomeeleolus hajutatud. Enim hukkub inimesi hooletu suitsetamise tagajärjel. Paljud tulekahjud on alguse saanud elektriseadmetest.

Ohutu jõuluaja kuldreeglid:

1. Pärast suitsetamist kustutage hoolikalt sigaret tulekindlasse tuhatoosi või kaminasse. Mitte mingil juhul ärge suitsetage voodis.
2. Kontrollige elektriseadmete ning pistikute korrasolekut. Oluline on meeles pidada, et elektrijuhtmeid ei tohi üle koormata. Ka elektriküünalde vigased juhtmed võivad põhjustada tulekahju.
3. Toitu küpsetades ärge unustage end teleri ette ning möelge tuleohule.
4. Ärge hoidke küttekollete vahetus läheduses kergesti süttivaid esemeid.
5. Lahtine tuli ei tohi jääda järelevalveta, küünlad tuleb asetada tulekindlast materjalist alusele ning ohutusse kaugusesse kergesti süttiva-

test esemetest.

6. Ärge liialdage kütmisega - kütke mõõdukalt ning vastavalt küttekeha kuumataluvusele. Siiber sulge alles siis, kui sütel ei ole enam leeki.

7. Ja lõpetuseks - viimane kustutab tule! Küünlad, kaminad ning teised lahtise tule allikad tuleb kodunt lahkudes või magama minnes kustutada.

Pärnumaal on tänava detsembri alguse seisuga tulekahjudes hukkunud juba 17 ja vigastada saanud neli inimest. Kõige odavam ning lihtsaimini paigaldatav tulekahju avastaja on suitsuandur, mille hind on ca 100 krooni. Suitsuandur võib päästa nii teie enda, kui ka teie lähedaste elu, mistõttu on see ka väga hea kingitus.

Turvalisi ning rõõmsaid jõulupühi!

112

□ Novembris oli Tõstamaal rahulik ja sündmusi ei olnud.

□ Detsembris oli tulekahju 5-ndal kuupäeval kell 18.47, kui Tõstamaa vallas Värati külas põles suvila. Hoone hävis tules 50% ulatuses.

Eesti Raudtee Segakoori kontsert Tõstamaa mõisas tähistas teist adventipüha.

Tõstamaal oli kadrikarneval

Päris kadripäeval toimus Tõstamaa rahvamajas tugeva traditsiooniga karneval, mis pani isegi Tallinnast tulnud muusikud (ansambel Pohmell) imestama.

Nende silmad pole veel sellist asja näinud. Muuseas, meie ise sellest enam aru ei saa, et selline lõbus karnevalitsemine tänapäeval Eestimaal harulduseks on. Aga uskuge, see on imetusväärne ja näitab, kui korras meil asjad on. Meie rahvas on küllaltki sõbralik ja naerusuine.

Ja fantaasiast puudust ei tunne. Jälle uued kostüümid ja üksteisele üllatuste tegemine...

Seda peab ise nägema. Päril esinemiskavaga astusid üles järgmised olevused: "Mesilased", "Vanilje jäätised", "Valge hiinlane", "Mõttetud tivid = Notsu ja Puhh",

"Klounid", "Supergirls", "Inkad", "Hiiretips" ja "Punamütsike".

Rahva lemmikuks osutus seltskond "Mõttetud tivid = Notsu ja Puhh" ja parim kostüüm "pudelikorjaja ehk prükkar".

Viimane ütles terve õhtu kõiki küsimusega: "Kus on siin lähim taarapunkt?" ja tegi seda väga tõsise häälega. Inimestel hakkas temast nii kahju, et ostsid ise selle taara ära. Taarat leidis ta aga õhtu jooksul kogu aeg juurde ja nii talle ka raha jätkuvat tuli.

Mis siis, et hommikul majaan

rahas selle taara ikka ise ära pidi korjama.

Lõbusad etteasted olid kõigil ja muidugi toredaid auhindasid väärt. Rõõmu tegi ka see, et suure huviga tulid karnevalist osa saama lapsed.

Täname lahkeid toetajaid, kes aitasid auhindade osas: Shalom, Teeristi pood, Tõsta-

maa Majandusühistu kauplus, Maria talu, Merelaiu puhkeküla, Sauli äri, kondiiter Helle, kosmeetik Carmen, juuksur Erika, massazöör Rita, kalamees Aare ja Tõstamaa vallavalitsus.

Ega siis midagi, eks teeme seda tuleval aastal jälle!

Õnnela

Üheksandal detsembril peeti Manijas üldkogu. Sõna võtsid külavanem Sulev Alas ja vallavanem Toomas Rõhu. Räägiti tehtust ja kiigati ka tulevikuplaane. Valdeko Palginõmm tutvustas valla üldplaneeringut ka saarlastele. Samuti toimusid saarevanema valimised ja otsustati, et Sulev jätkab. Maha peeti korralik jõulusimman, tuju tõstis Pootsi poe puhvet ja meeli ülendas suurepärase muusikute punt Raido Koppeliga eesotsas. Külla olid tulnud ka kõige vapramad kihnlased, et sugulastega koos tantsu vihtuda. Kõstri Virve, kes samuti kodusaaarel käimas oli, laulis manijalastele oma laule.

Endla laulab Selistes

□ Lauluselts Endla on Pärnus tegutsenud juba 128 aastat. See vanade traditsioonidega nooruslik kollektiiv ühendab praegu ligi kolmekümnet koorilaulu ja seltsitegevust harrastavat meest-naist, keda juhendavad dirigendid Karin Veissmann ja Mari-Krõõt Fridolin. Segakoor on esitanud väga heal tasemel eriilmelist ja vaheldusrikast repertuaari juba ajast aega, mis põnev dirigentidele ja lauljatele endile ning nauditav kuulajaile.

Jõulud on rahu, rõõmu, mõtiskluste aeg. See on meile antud aeg, mil märkame

teisi endi kõrval enam kui tavaliselt. Segakoor Endla pakubki oma kontserdil kuulajatele aega – aega mõtisklemiseks, loomaks silda mineviku ja oleviku vahel, sidet kuulajate ning lauljate vahel. Just selline saabki olema ühine jõulumõtisklus – minevikust tänapäeva, kaugematest maailma paikadest koduse Eestini. Süütame koos südameis kõik küünlad Seliste kirikus 26. detsembril algusega kell 18.

Jõulukontserti ettevalmistav laululaager toimus Tõstamaa mõisas kadripäeval.

Manijal elutsev kodukakk püüdis peojärgsel hommikul iseäranis suure ja sõbraliku söögi - Põllu Elmuti.

KUHU MINNA

Esmaspäev, 18. detsember
Lasteaia käsitöötoas kell 11

Väike Lapitöö kursuse II õppepäev

Kolmapäev ja neljapäev,
20.-21. detsember

Tõstamaa rahvamajas kooli jõulupeod

Reede, 22. detsember
Merelaiu Puhkekülas
kell 19

Jõuluõhtu - üllatusesineja koos üllatusega.

Laupäev, 23. detsember
Tõstamaa rahvamajas

JÕULUPIDU kell 20 KONTSERT

valla taidlejatelt
(sissepääs tasuta)
kell 21 TANTSUÕHTU
koos ansambliga

PROMINENT

Piletid eelmüügis Tõstamaa raamatukogus 30.- kr. Pilet kohapeal 50.- kr. Headele lastele tuleb jõulu...

Pühapäev, 24. detsember
Tõstamaa kirikus kell 16

JÕULUÕHTU JUMALATEENISTUS

Teisipäevl, 26. detsember
Seliste kirikus kell 18
JUMALATEENISTUS ja
JÕULUKONTSERT,
esineb segakoor "Endla"
Pärnust.
Teenib EAÖK ülempreester
Artalion Keskküla.

Esmaspäev, 1. jaanuar 2007
Tõstamaa Rahvamaja kell
00.30 avatakse uksed, et
TANTSIDA UUDE

AASTASSE

Muusikat pakuvad omad
poisid!
Pilet 25.- kr.

Detsembrikuu

hällilapsed

HERMANN ANSPAL 93
Päraküla küla

LEIDA PEENOJA 77
Pootsi küla

VILMA KÕRVEMAA 76
Tõhela küla

LEILI KARU 75
Lõuka küla

NIKOLAI KÖSTER 74
Manija küla

LAINE ÜLEM 73
Tõstamaa alevik

AINO LAPP 72
Tõstamaa alevik

EERI RAHUMÄE 72
Kavaru küla

ELNOR-HEIKI RAND 72
Männikuste küla

VAIKE ABRAM 72
Ermistu küla

VILMA HAVIK 70
Manija küla

HENNO MIKK 70
Kavaru küla

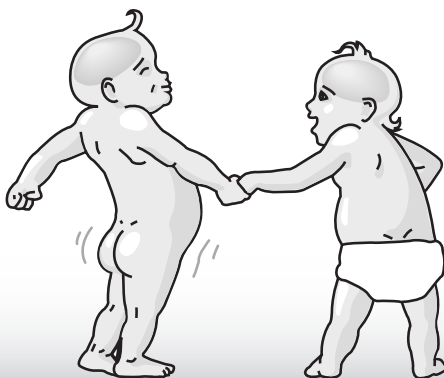
JAAN MARUS 65
Tõstamaa alevik

ÕIE ORG 60
Tõstamaa alevik

LEILA SALK 50
Kiraste küla

ANDO LOMP 50
Tõstamaa alevik

Mairit Sirelil
sündis
14. novembril
poeg Rainis!

Karin Väänal ja
Enn Martsonil
sündis
7. detsembril
tütar Gertrud!

VAIKE PIIRME
5.07.1939 – 13.12.2006

Oleme Teiega nii heas kui halvas, nii suves
kui talves ka uuel aastal!

Õnnelikku uut aastat kõigile lugejatele ja kaasautoritele!
Tõstamaa Tuuled